

Riktlinjer för bildningen 2030

Kommunförbundets bildningspolitiska program

Innehåll

Riktlinjer för bildningen 2030. Kommunförbundets bildningspolitiska program	3
1 Kommunförbundets bildningspolitiska vision	4
2 Kommunerna står inför en ny situation. Bildningstjänsterna främjar och upprätthåller det goda samt löser och förebygger problem	5
2.1 Klimatförändringen – tjänster och livsföring på ett hållbart sätt	6
2.2 Mångsidig delaktighet och förnyat beslutsfattande – alla påverkar	8
2.3 Befolkningen och den regionala särutvecklingen – uppgifter och ansvar omfördelas	10
2.4 Bildningskommunen ger möjligheter – samarbete, partnerskap och nätverkande som tillvägagångssätt	12
2.5 Valfärd för alla – bildningen bär	14
2.6 Kontinuerligt lärande – kunskande och skapande hela livet	16
2.7 Resurser för framtiden – finansieringen för kommunernas bildningstjänster måste utökas	18
3 Kommunförbundet betjänar, bevakar kommunernas intressen och utvecklar bildningstjänsterna	21
4 Bildningsfrågor vid Kommunförbundet	22

Riktlinjer för bildningen 2030

Kommunförbundets bildningspolitiska program

Riktlinjer för bildningen är Finlands Kommunförbunds bildningspolitiska program, där riktlinjerna för Kommunförbundets centrala mål inom bildningspolitiken dras upp fram till 2030. Programmet baserar sig på Kommunförbundets strategi 2017–2021 Finlands framgång skapas lokalt. Med hjälp av tyngdpunkterna i strategin – steget före, samarbete över gränserna och nyskapande kultur – har de kommande årens ändringsbehov identifierats i programmet.

Finlands Kommunförbund representerar alla kommuner och kommunalt anknutna organisationer i Finland. I texten används ordet kommun som överbegrepp för kommuner, städer och kommunalt anknutna organisationer.

Genom sina åtgärder bidrar Finlands Kommunförbund på ett nationellt plan till att kommuner och kommunalt anknutna organisationer ges möjligheter att utveckla sin verksamhet och sina tjänster och att själva finna de lösningar som fungerar bäst.

Det är fortfarande möjligt att i olika delar av landet tillhandahålla de bildningstjänster som stöder och upprätthåller kommuninvånarnas välfärd och kommunens livskraft. För att målet ska uppnås behöver kommunerna tillräckliga befogenheter och resurser för att sköta de uppgifter de tilldelats och främja välfärden i det egna lokalsamhället.

Kommunerna svarar också i fortsättningen för basservicen inom bildningen. Kommunerna har både nationellt och

lokalt en central roll när det gäller att ordna och producera bildningstjänster som en del av helheten i respektive kommun.

Det kommunala fältet är inte enhetligt, men det har ett gemensamt mål när det gäller att trygga lokaldemokratien och de kulturella grundläggande rättigheterna på lokal nivå. I kommunernas strategier betonas kommunernas särprägel och lokalkultur. I fråga om organisering och utveckling av tjänster fungerar inte en och samma lösning i alla kommuner, och samma frågor utgör inte heller utmaningar på samma sätt för var och en av dem.

Bildningen är av central betydelse för en balanserad och hållbar utveckling för såväl människan som samhället, för samhällsfreden. Framtidens kommun är en bildningskommun. Till bildningskommunens kärnuppgifter hör småbarnspedagogik och utbildningstjänster samt biblioteks-, idrotts-, ungdoms- och kulturtjänster. Det finns mångsidiga möjligheter för invånarna att följa det livslånga lärandets väg. Bildning ger verktyg och innehåll i olika skeden av livet.

Utöver sin bildningsuppgift har kommunernas bildningstjänster också en betydande roll i främjandet av kommuninvånarnas välfärd och delaktighet, minskandet av ojämlikhet samt skapandet av möjligheter. För att bildnings- och välfärdsuppdraget ska fullgöras måste ledningen och beslutsfattandet utvecklas, så att resurserna styrs så effektivt som möjligt till rätt ändamål.

Organiseringen och produktionen av tjänster i olika slags kommuner förutsätter allt mer försöksverksamhet, nätverkande, koordinering, flexibilitet och utnyttjande av teknologi.

Elektronisk kommunikation, robotisering, digital ärendehantering och andra tekniska innovationer skapar möjligheter, men de kan också skapa en känsla av otillräcklighet och utanförskap. Bildningstjänsterna har en viktig roll när det gäller att skapa delaktighet och nytt kunnande.

Med hjälp av bildningstjänster bygger man upp en stark grund för ett gott liv runt om i landet och stöder lokal samhörighet och trygghet.

Kommunförbundets styrelse godkände politikprogrammet 19.9.2019.

Med bildningstjänster avses i programmet småbarns-pedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning, gymnasieutbildning, yrkesutbildning, fritt bildningsarbete, vuxenutbildning, grundläggande konstundervisning, kommunernas kulturverksamhet inklusive konst- och kulturinstitutioner, bibliotekstjänster samt idrotts- och ungdomstjänster.

1 Kommunförbundets bildningspolitiska vision

Bildningstjänsterna skapar förutsättningar för att var och en ska kunna leva ett aktivt, skapande och meningsfullt liv. Genom sina åtgärder utvecklar och stöder Kommunförbundet kommunerna i ordnandet av bildningstjänster.

Kommunerna hörs i det nationella beslutsfattandet och i dess beredning samt i utvärderingen av verksamheten. Kommunförbundet påverkar aktivt det nationella beslutsfattandet och deltar i beredningen av ärenden i samarbete med kommuner och kommunalt anknutna organisationer.

2 Kommunerna står inför en ny situation

Bildningstjänsterna främjar och upprätthåller det goda samt löser och förebygger problem

Många globala fenomen inverkar på människornas och kommunernas verksamhetsbetingelser på det lokala planet. Det bildningspolitiska programmet lyfter fram fenomenen där bildningstjänsterna och deras verkningar uppskattas ha en särskilt stor roll och betydelse. Dessa fenomen berör kommunerna och samtidigt kommuninvånarna. Det viktiga är att hitta lösningar och metoder som bereder kommunerna verksamhetsmöjligheter och en hållbar framtid. Genom att främja kommunernas verksamhetsmöjligheter erbjuder man kommuninvånarna påverkansmöjligheter och välfärd samt sådant kunnande och sådan bildning som behövs i livet. Programmets mål och åtgärder gäller alla åldersgrupper och alla bildningstjänster, om inte något annat uttryckligen anges.

Centrala fenomen som påverkar kommunernas bildningstjänster är:

- Klimatförändringen – hållbara tjänster och hållbar livsföring
- Mångsidig delaktighet och förnyat beslutsfattande – alla påverkar
- Befolkningen och den regionala särutvecklingen – uppgifter och ansvar omfördelas
- Bildningskommunen ger möjligheter – samarbete, partnerskap och nätverkande som tillvägagångssätt
- Välfärd för alla – bildning bär
- Kontinuerligt lärande – kunnande och skapande hela livet
- Resurser för framtiden – finansieringen för kommunernas bildningstjänster måste utökas

2.1 Klimatförändringen – tjänster och livsföring på ett hållbart sätt

Klimatförändringen ställer krav på kommunerna att förutse hur verksamheten påverkar kommuninvånarnas välfärd och livsmiljö på lång sikt. Kommunerna har en nyckelposition när det gäller att främja en socialt hållbar utveckling för att öka välfärden.

Bildningstjänsterna erbjuder människorna information och alternativ så att de kan göra hållbara val i livet. Genom hållbara vardagsbeslut kan varje kommuninvånare göra val och påverka klimatförändringen lokalt och globalt. Som producent av tjänster inom fostran, utbildning, väl-

färd och hälsa är bildningssektorn en betydande pedagogisk påverkare och möjliggörare. Innehållen i och målen för utbildningen baserar sig på principerna för en hållbar livsstil.

Kommuninvånarna är intresserade av att få veta hur bildnings- och välfärdstjänsterna produceras i enlighet med en hållbar utveckling så att bland annat verksamhetens koldioxidavtryck minskar. Genom energieffektivitet i planering, genomförande och användning av trafiken, servicenätet och investeringar kan man minska utsläppen. Kommunernas och städernas nätverkande skapar förutsättningar för en ny form av ekonomisk tillväxt, export och framför allt utveckling av digitala produkter.

Kommunförbundets bildningspolitiska mål

Bildningstjänsterna tillgodoser grundläggande kulturella rättigheter och ökar jämställdheten och välfärden.

Produktionen av tjänster utvecklas och främjas genom många kanaler med beaktande av tillgängligheten till tjänsterna, kommuninvånarnas olika typer av servicebehov och digitaliseringens möjligheter.

Kommunerna får stöd i att ta fram och ta i bruk hållbara lösningar exempelvis inom planeringen av servicenät, byggandet, samarbetet och samverkan mellan kommunerna samt uppdateringen av personalens kompetens. Också inom upphandlingen stärks kunnandet och innovativa lösningar.

Kommunens riktlinjer för hållbar utveckling utgör grunden för hur lokalerna används inom bildningstjänsterna och för tillvägagångssätten när det gäller servicen. Lokalerna används effektivt som allaktivitetslokaler över sektorsgränserna.

Inläringen av kunskaper och färdigheter för en hållbar livsstil utgör en viktig del av undervisningen och fostringsarbetet och genomsyrar hur all verksamhet ordnas.

Kommunförbundet agerar

Kommunförbundet och kommunerna utvecklar tillsammans lösningar genom vilka kommunerna kan främja och trygga att de kulturella grundläggande rättigheterna tillgodoses.

Kommunförbundet hjälper kommunerna att hitta lösningar som beaktar lokala förhållanden och behov och som möjliggör att bildningstjänsterna kan ordnas och produceras på ett hållbart sätt.

Kommunförbundet främjar samarbetet mellan kommunerna i organiseringen av verksamheten, inbegripet utvecklingen av digitala verksamhetsmodeller och tjänster.

2.2 Mångsidig delaktighet och förnyat beslutsfattande – alla påverkar

I Finland utövas offentlig makt av staten och kommunerna. Det kommunala beslutsfattandet påverkas av kommunens roll som regional aktör, ägare, plattform, huvudman och utbildningsanordnare. Den lokala verksamhetskulturen och ledningen definierar kommunens förhållande till andra kommuner, kommuninvånare, utbildningsanordnare, företag och sammanslutningar.

Genom sina egna åtgärder kan kommunerna aktivt främja samhörighet, delaktighet och jämlikhet. Det är viktigt att beakta tillgängligheten och möjliggöra användningen av olika kanaler för delaktighet och olika verksamhetsmo-

deller. Delaktigheten blir mångsidigare och det förutsätter förnyelse och öppenhet i beslutsfattandet.

Kommuninvånaren vill och kan påverka på olika sätt. Kommuninvånare med olika språklig och kulturell bakgrund utvecklar och breddar den finländska kulturen och det finländska samhället. Kommunen samlar olika sammanslutningar och referensgrupper och stärker därmed invånarnas sociala delaktighet och samhörighet. Genom att dra nytta av kommuninvånarnas erfarenheter får man bättre tjänster och ett öppnare beslutsfattande. Delaktigheten skapar också trygghet och förebygger marginalisering när människorna upplever sig vara en del av en lokal gemenskap och kan påverka sådana angelägenheter som berör dem själva.

Kommunförbundets bildningspolitiska mål

Kommuninvånarna kan på lika villkor delta i planeringen av kommunens tjänster och verksamhet samt påverka beslut som berör dem själva.

Man lär sig och får möjligheter till att delta och påverka aktivt redan från barnsben inom småbarnspedagogiken, skolan och ungdomsarbetet genom demokratifostran. Dessa färdigheter stärks sedan inom utbildningen på andra stadiet samt genom kontinuerlig inläring så länge man lever.

I delaktigheten och beslutsfattandet utnyttjas också digitala tjänster och system, vilka utvecklas både av kommuner sinsemellan och av kommuner i samarbete med företag.

Kommunerna stöder medborgarsamhället och den tredje sektorn och utnyttjar det kunnande och de möjligheter dessa erbjuder till exempel vid tillhandahållandet av kultur- och idrottstjänster.

Kommunförbundet agerar

Kommunförbundet stöder kommunernas personal, tjänstemannaledning och beslutsfattare i främjandet av delaktigheten och möjligheterna att påverka.

Kommunförbundet hjälper kommunerna att hitta lämpliga partnerskapsformer och att främja dialogen med den tredje och den så kallade fjärde sektorn.

Kommunförbundet stöder kommunerna bland annat genom utbildningar, för att delaktighet och påverkan ska vara en del av i synnerhet barnens och de ungas vardag och ett led i tillhandahållandet av bildningstjänster.

2.3 Befolkningen och den regionala särutvecklingen – uppgifter och ansvar omfördelas

Regionerna och kommunerna utvecklas i olika riktningar och samma lösningar fungerar inte överallt. Befolkningsunderlaget är socialt och kulturellt mer mångfasetterat än tidigare. Den sjunkande nativiteten, den åldrande befolkningen samt den inre och yttre flyttrörelsen innebär både utmaningar och möjligheter när det gäller att ordna bildningstjänster.

Att säkerställa tillgången till tjänster är en utmaning både i gleset befolkade områden och i stadsregioner som växer

kraftigt. Kulturell mångfald och internationalism hör till vardagen i många kommuner och särskilt stadskulturen förändras snabbare än kulturen i landet i övrigt. Finland är en del av den globala världen och såväl den internationella arbetsmarknaden som olika internationella kriser påverkar också vårt land.

I den regionala och befolkningsmässiga särutvecklingen behövs dels samarbete mellan kommunerna exempelvis vid ordnande av utbildning och dels försöksverksamhet och gränsöverskridande samarbete exempelvis för utveckling av digitala tjänster och utnyttjande av distansundervisning. En livskraftig framtid för kommunen beror i hög grad på om det finns högklassiga utbildnings- och sysselsättningsmöjligheter.

Kommunförbundets bildningspolitiska mål

Tillgången på och tillgängligheten till småbarnspedagogik, utbildnings-, biblioteks-, kultur-, idrotts- och ungdomstjänster tryggas i olika delar av landet och man utnyttjar också de möjligheter distansundervisningen erbjuder.

Småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och utbildningstjänsterna på andra stadiet bildar ett kontinuum och utgör en grund för att kommuninvånaren ska kunna bygga upp sitt kunnande. Barn och unga får en högklassig fostran och utbildning i hela landet samt de färdigheter som behövs för fortsatta studier.

Lagstiftningen om utbildning samt statens finansieringsprinciper sporrar till och främjar samarbete mellan olika utbildningsformer, utbildningsstadier, kommuner, utbildningsanordnare och andra aktörer.

I kommunernas utbildningspolitik tillämpas en ägarstyrning som stöder kommunernas och regionernas strategiska mål.

En högklassig och regionalt tillgänglig gymnasieutbildning stärker den lokala livskraften och möjliggör övergång till högskoleutbildning.

Genom att utveckla den yrkeskompetens som behövs på arbetsmarknaden stärker kommunerna sin livskraft och förbättrar kommuninvånarnas delaktighet och välfärd.

Vid utvecklingen av den regionala livskraften utnyttjas särprägel, kunnandet, kulturarvet och kreativiteten genom ett brett samarbete.

Digitala tjänster och samarbete i anslutning till dem möjliggör många olika sätt att producera utbildnings- och andra bildningstjänster och att utveckla nya innovationer.

Kommunförbundet agerar

Kommunförbundet arbetar för att tillgängligheten till och en effektiv produktion av bildningstjänster också i fortsättningen kan säkerställas i hela landet inom ramen för de allmänt utformade ramvillkoren och de olika alternativen för genomförande, såsom distansundervisning.

Kommunförbundet utreder med vilka metoder man kan främja samarbetet mellan olika utbildningsformer och utbildningsanordnare och utveckla smidiga samarbetsformer för att säkerställa tillgången till utbildning.

Kommunförbundet stöder kommunerna att eliminera hindren för regionalt samarbete och utnyttja samsarbetsmöjligheter.

Kommunförbundet stöder och främjar utnyttjandet av digitalisering i organiseringen av tjänster.

Kommunförbundet upprätthåller nätverk där man för en dialog med kommunerna om deras olika behov och möjligheter.

2.4 Bildningskommunen ger möjligheter – samarbete, partnerskap och nätverkande som tillvägångssätt

Kommunen ansvarar även i fortsättningen för bildningstjänsterna inom det egna området. Målet är att trygga tillgången på och tillgängligheten till tjänster med beaktande av alla åldersgrupper. Bildningstjänsterna ger livsinnehåll och stöder människornas växande och utveckling.

Kommunerna leds yrkesmässigt och politiskt i gott samarbete. Betydelsen av samarbetet mellan kommunerna

framhävs i det regionala samarbetet. Därtill stärker kommunen sina tjänster och utnyttjar andra aktörers kunskaper i ett gränsöverskridande nätverkssamarbete.

Olika föreningar och organisationer erbjuder människorna möjligheter till att samarbeta kring verkningfull, välfärdfrämjande verksamhet. Fritt utövade sysselsättningar och olika plattformar erbjuder nya möjligheter till aktivitet. Kommunen kan genom sina egna lösningar stödja kommuninvånarnas och sammanslutningarnas verksamhet och ta med dem som samarbetsparter i organiseringen och utvecklandet av tjänster.

Kommunförbundets bildningspolitiska mål

Bildningskommunens verksamhetsförutsättningar stärks, så att till exempel kvalitet och jämlika utgångspunkter kan tryggas flexibelt inom den grundläggande utbildningen.

Det goda samarbetet mellan bildningstjänsterna och kommunerna, de kommunalt anknutna organisationerna och tredje sektorn vidareutvecklas. Privata aktörer kompletterar det offentliga serviceutbudet.

Kommunerna prognostiserar, ställer strategiska mål för bildningstjänsterna och utvärderar regelbundet hur målen uppnåtts.

Ledningen av bildningsväsendet förutsätter evidensbaserat ledarskap, samarbets- och kommunikationsfärdigheter och förståelse av vidare helheter.

Samarbetet mellan olika sektorer stärks i kommunerna och kommunerna utnyttjar aktivt de möjligheter som det regionala samarbetet erbjuder.

Med hjälp av gemensamma diskussions- och beredningsforum utvecklar kommunerna sina tjänster tillsammans med olika organisationer och andra aktörer.

Kommunförbundet agerar

Kommunförbundet arbetar för att bildningskommunens verksamhetsförutsättningar och kvalitet ska förbättras genom att man trygger rörelsefriheten vid organiseringen av verksamheten, en tillräcklig kompetensnivå och resurser.

Kommunförbundet ordnar utbildning som stöder ledarskapet inom bildningstjänsterna.

Kommunförbundet stöder och uppmuntrar kommunerna till att inom bildningstjänsterna samarbeta med olika aktörer och över sektorsgränserna.

Kommunförbundet utvecklar tillsammans med kommunerna jämförelsedata och indikatorer för bildningstjänsterna och erbjuder redskap för till exempel bedömning av främjandet av hälsa och välfärd i kommunerna samt konsekvensbedömningar.

Kommunförbundet främjar olika former av samarbete, nätverkande och partnerskap där man också utnyttjar digitala möjligheter.

Kommunförbundet påverkar på nationell nivå beredningen av riktlinjer gällande olika sektorsövergripande samarbetsstrukturer inom bildningstjänster samt social- och hälsovårdstjänster.

2.5 Välfärd för alla – bildningen bär

Bildningstjänsterna är av stor betydelse för kommuninvånarnas välfärd. I en framgångsrik och välmående bildningskommun är kommuninvånarna aktivt med och bygger upp sin välfärd. Kommuninvånarna upplever sig vara en viktig del av samhällsgemenskapen. Invånaren inkluderas i verksamheten och erbjuds förutsättningar för att bygga upp ett gott liv i olika livssituationer tillsammans med andra människor.

I vardagsservicen blir människan bemött, får hjälp och stöd för att självständigt kunna fatta beslut som gäller henne själv. Problem identifieras i ett tidigt skede och man erbjuder hjälp innan de förvärrats. För att välfärden

ska främjas på ett framgångsrikt sätt förutsätts det att alla sektorer har förståelse för människans behov och för vikten av samarbete mellan olika sektorer.

Bildningstjänster som är tillgängliga och viktiga för välfärden, såsom motion och kultur, erbjuds människor i olika åldrar och det är lätt för kommuninvånarna att hitta dem. Både lokalt och regionalt förekommer det ett målinriktat och fungerande samarbete med andra aktörer över förvaltningsgränserna.

Kommunförbundets bildningspolitiska mål

En viktig uppgift för fostran- och utbildningssystemet är att med stöd av samhället främja barns och ungas välfärd

och stödja familjerna i deras uppgift som fostrare.

De småbarnspedagogiska tjänsterna består av olika verksamhetsformer som ger barnen möjlighet att delta i småbarnspedagogiken på ett flexibelt sätt med beaktande av familjernas olika livssituationer.

Skolans roll i främjandet av välfärden stärks genom att man utarbetar verksamhetsmodeller som stöder välbefinnandet i skolan och utvecklar den fritidsverksamhet som sker i samband med skoldagen.

Den individuellt och generellt inriktade elevhälsan utvecklas så att den på lika villkor stöder barn och unga under olika skeden av utbildningsvägen eller olika elevgruppers olika behov. Kommunen kan ordna elevhälsotjänsterna själv eller i samarbete med andra kommuner.

Fritidsverksamheten utvecklas utgående från olika åldersgruppers intressen och sett ur välfärdsfrämjandets synvinkel. Kommunerna skapar möjligheter till mångsidig fritidsverksamhet på ett flexibelt sätt utgående från sina egna villkor. Kommunerna beslutar själva på vilket sätt och i vilken omfattning tjänsterna ordnas.

Ungdomsarbets, idrottens, konstens och kulturens möjligheter i främjandet av hälsa och välfärd stärks i kommunernas strategiarbete och i planerna för olika sektorer. Dessutom utökas kommuninvånarnas möjligheter till verksamhet på eget initiativ.

Särskilt inom tjänsterna för barn och familjer utvecklas effektfulla verksamhetsmodeller och sektorsövergripande servicekedjor på kontaktytorna mellan bildningstjänsterna, kommunens övriga sektorer samt andra aktörer, där man också beaktar de digitala tillämpningarna och innehållen.

Kommunförbundet agerar

Kommunförbundet utvecklar tillsammans med kommunerna nya verksamhetsformer för att ordna högklassiga bildningstjänster.

Kommunförbundet främjar enhetligheten inom vård, fostran och undervisning (educare) vid utvecklingen av småbarnspedagogiska tjänster.

Kommunförbundet arbetar för att kommunerna får bibehålla ett spelrum för lösningar som passar bäst på det lokala planet.

Kommunförbundet utreder olika sätt och möjligheter att främja fritidsverksamhet.

Kommunförbundet deltar i utvecklingen av en riksomfattande datainsamling för bildningstjänsterna och indikatorer som beskriver välfärden. Uppgifter som en gång samlats in i samband med statistikföring och datainsamling ska kunna utnyttjas mera samordnat i högre grad än nu.

Kommunförbundet stöder åtgärder som, genom ett kommunalt samarbete för att främja tillgängligheten, avlägsnar hinder för utnyttjande av digitala tjänster och innehåll.

Kommunförbundet förmedlar information om verksamhetsmodeller för att främja hälsa och välfärd samt om bildningstjänsternas effekter på välfärden.

Kommunförbundet arbetar för att det inte ska finnas strukturella hinder för sektorsövergripande servicekedjor och kontaktytor.

2.6 Kontinuerligt lärande – kunskande och skapande hela livet

Utbildning och lärande möjliggör för var och en att växa som människa och leva ett gott liv och vara delaktig i samhället. En läroplansbaserad kontinuitet mellan olika utbildningsstadier och en obruten studieväg ökar elevens och studerandens välmående.

Tillgången till utbildning är en av 2020-talets stora utmaningar, samtidigt som utbildningssystemet allt mer utgör en kompetensbaserad helhet. Kommunerna utgör en plattform för kompetensutveckling, med beaktande av olika utbildningsformers tjänsteproducenter.

Den kontinuerliga lärtigen börjar med småbarnspedagogik och fortsätter med den grundläggande utbildningen, andra stadiet, högskoleutbildningen och vuxenutbildningen. Utöver dessa erbjuder arbetslivet och fritiden möjligheter till lärande samt upprätthållande och utökande av färdigheter och kunskande. Utbildningssystemet måste kunna svara mot individens och arbetslivets behov genom att erbjuda möjligheter till flexibel utbildning i livets olika skeden. Kontinuerligt lärande ger möjligheter till att vara delaktig i samhället oberoende av bakgrund.

Med tanke på både samhället och individen är det viktigt att människornas kunskaper och färdigheter och deras kompetens kan identifieras och utnyttjas på ett mångsidigt sätt. Varje människa behöver fästpunkter och genom utbildningstjänster kan man erbjuda både barn och vuxna möjligheter till att finna en förankring oberoende av språklig och kulturell bakgrund.

Kommunförbundets bildningspolitiska mål

Ett offentligt finansierat och avgiftsfritt utbildnings- och examenssystem skapar en grund för medborgarnas kompetensutveckling.

De olika utbildningsformerna och utbildningsstadierna, examensgrunderna och läroplanerna bildar en obruten helhet som inte onödigt förlänger studietiderna. Utbildningssystemet utvecklas i en kompetensbaserad riktning.

Samarbete mellan utbildningsanordnarna säkerställer en obruten studieväg för eleven och studeranden genom hela utbildningssystemet.

En mångsidig och högklassig handledning stärker elevens och studerandens självkänedom och inlärningsfärdigheter samt ändamålsenliga val av utbildning. Efter den grundläggande utbildningen erbjuds man också annat stöd och handledning för att man ska kunna öva färdigheter och kompetenser som behövs i livet.

Var och en kan komplettera sitt kunskande på arbetsmarknaden på ett smidigare sätt än nu.

Befolkningen behärskar grundläggande färdigheter, såsom en mångsidig läskunnighet. Vid sidan av läroanstalterna utnyttjas också de möjligheter biblioteket och medborgarinstituten erbjuder för kompetensutvecklingen.

Mål i olika skeden av lärtigen

En tvåårig förskoleundervisning ökar också femåringarnas deltagande i småbarnspedagogik. Om systemet med hemvårdsstöd ses över, bör ändringarna uppmuntra till återgång till arbetslivet och man bör beakta det ökade servicebehovet inom småbarnspedagogiken.

Öppen småbarnsbedagogik identifieras och erkänns som en del av deltagandet i småbarnspedagogik. För att öka möjligheterna till att delta i småbarnspedagogik utvecklas särskilt den öppna verksamheten inom småbarnspedagogiken för 2–4-åringar.

Den grundläggande utbildningen förnyas. Processen kräver en bred debatt och nationella riktlinjer som omspannar flera regeringsperioder och som stakar ut utbildningens mål, strukturer och innehåll.

Anordnarna av gymnasieutbildning anpassar sitt service nät ansvarsfullt och kontrollerat i enlighet med årskullarnas utveckling och utnyttjar samtidigt de mångsidiga sätt som finns att anordna utbildningen.

Kommunerna ansvarar själva eller tillsammans med andra kommuner för utbildningen av barn och unga till slutet av utbildningen på andra stadiet. Tjänsteleverantören kan också vara en privat aktör.

Det fria bildningsarbetet svarar mot lokala och regionala utbildningsbehov samt stärker basfärdigheter, kunnande och hobbyer på ett mångsidigt sätt.

Kommunförbundet agerar

Kommunförbundet stöder tillgången till utbildning i enlighet med de lokala och regionala bildningsbehoven.

Kommunförbundet främjar att var och en ges möjlighet till en uppmuntrande och flexibel lärtig på ett ekonomiskt ändamålsenligt sätt.

Kommunförbundet arbetar för att finansieringen och lagstiftningen ska främja samarbetet mellan utbildningsformerna.

Kommunförbundet arbetar för att man vid behov ska kunna bygga upp sin utbildning av moduler från olika utbildningsområden och kombinera olika utbildningsformers utbud. Inom utbildningen beaktas individens redan befintliga kunnande och detta erkänns i de fortsatta studierna.

Kommunförbundet stöder och uppmuntrar kommunerna till att genom pilotprojekt pröva olika verksamhetsformer och verksamhetsmodeller samt nya innovationer inom utbildningstjänsterna, rådgivningen och handledningen för vuxna.

Kommunförbundet stöder åtgärder som breddar samarbetet mellan olika sektorer, såsom biblioteken, småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och det fria bildningsarbetet, för att främja mångsidig läsning och läskunnighet.

2.7 Resurser för framtiden – finansieringen för kommunernas utbildningstjänster måste utökas

Med hjälp av tillräcklig offentlig finansiering möjliggörs jämlika tjänster i hela landet. Statens uppgift är att ta hand om kommunernas och utbildningsanordnarnas faktiska förutsättningar att klara av de uppgifter och skyldigheter som ålagts dem. En tillräcklig statsandelsfinansiering stöder kommunernas möjlighet att svara på människors olika servicebehov på det lokala och regionala planet.

Utöver statsandelsfinansieringen kan staten bevilja understöd för att olika mål ska kunna förverkligas. I begränsad utsträckning är riktade understöd ett utmärkt sätt att främja utveckling och pilotprojekt. Genom understöd kan staten också styra kommunerna i allt högre grad. Finansieringen av behovsprövade, riktade understöd är kortsiktig, osäker och splittrad och understöden kan i värsta fall öka skillnaderna mellan kommunerna. En tidsbegränsad finansiering kan till och med förhindra utvecklingen av en bestående verksamhet.

Kommunförbundets bildningspolitiska mål

Den grundläggande finansieringen för utbildningstjänster bör utökas. En tillräcklig statsandelsfinansiering tryggar utbildningstjänsterna i olika kommuner och städer. Statsandelsfinansieringen bör återställas till minst 2012 års nivå och indexhöjningarna bör göras till fullt belopp så att finansieringen räcker till för att täcka de kostnader skyldigheterna medför.

I lagberedningen bedöms kostnadseffekterna grundligare och mera realistiskt än nu. Statsandelsfinansiering för nya eller utvidgade uppgifter bör anslås till fullt belopp.

Finansieringssystemet bör möjliggöra ett brett samarbete för omstruktureringen och utvecklingen av verksamheten. Med hjälp av försök och en tillräckligt allmänt utformad lagstiftning kan man utveckla samarbetet och förnya tjänsterna.

Statsunderstöden bör sammanföras till större helheter och utvecklas så att de möjliggör en organiserings- och utvecklingsverksamhet som stöder kommunernas olika behov samt stöder bland annat reparationsbyggande.

I statsandelsreformen bör icke öronmärkta statsandelar bevaras vid allokeringen av finansiering.

Vad gäller de småbarnspedagogiska tjänsterna utvecklas finansieringssystemet så att man bland annat kan beakta förpliktelsen att ordna småbarnspedagogiska tjänster inom en annan kommun än hemkommunen till följd av arbete, studier eller andra orsaker (jfr hemkommunsersättningen inom den grundläggande utbildningen).

Inom småbarnspedagogiken utvecklas flexibla lösningar med hjälp av vilka graden av deltagande inom småbarnspedagogiken kan höjas. Rådgivningen och handledningen för familjer utvidgas redan från mödrarådgivningen.

Vid en eventuell familjeledighetsreform måste man beakta hur anordnandet av och kostnaderna för småbarnspedagogiken påverkas.

Statsandelsfinansieringen måste ökas för att man ska kunna upprätthålla och utveckla en högklassig, kommunbaserad grundläggande utbildning. På så sätt möjliggörs också riktade åtgärder för att på lokal nivå stödja unga som riskerar att marginaliseras.

Finansieringssystemet måste bidra till att alla unga har möjlighet till utbildning eller examen på andra stadiet

oberoende av ekonomiska faktorer, så att till exempel kostnaderna för resor och logi inte blir oskäliga.

Konsekvenserna av det läromedellägg som är knutet till studiestödet på andra stadiet måste utvärderas och systemet vidareutvecklas, så att ekonomiska orsaker inte utgör ett hinder för att fullgöra en andra stadiets utbildning.

Finansieringen bör styras till huvudmannen för utbildningen. Staten och alla kommuner ska delta i finansieringen av gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen.

Statens finansiering av kultur och konst ska utvecklas och utökas långsiktigt. Finansieringen stöder bestående verksamhet samt regionalt samarbete och utbud. Kommunerna bestämmer själva i vilken omfattning kulturverksamhet ska ordnas och hur den ska finansieras.

När den andel av finansieringen för konst, ungdomsarbete och idrott som härrör från tippningsvinstmedel minskar, måste andelen av den statliga budgetbundna finansieringen utökas.

Man bör se till att kommunerna har förutsättningar för det välfärdsarbete som utförs inom bildningstjänsterna genom att utvidga finansieringen till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde.

Digitaliseringen av tjänster, rådgivning och produktion av tjänster via flera kanaler ska beaktas i statsandelsfinansieringen. Exempelvis bibliotekets roll som rådgivare av digitala tjänster och verktyg breddar bibliotekets grundläggande uppgift.

Kommunförbundet agerar

Kommunförbundet arbetar för att man håller fast vid finansieringsprincipen.

Kommunförbundet påverkar reformen av statsandelsfinansieringen av undervisnings- och kulturverksamheten.

Kommunförbundet arbetar för att kommunerna ska kompenseras för sänkningar av klientavgifter och kostnader för avgiftsfrihet.

Kommunförbundet arbetar för att den statliga finansieringen av konstinstitutioner ska stödja bestående verksamhet och regionalt samarbete.

Kommunförbundet deltar aktivt i utvecklandet av incitamenten och finansieringsmekanismerna för välfärdsarbetet i kommunerna.

Kommunförbundet arbetar för att man inom basfinansieringen i större utsträckning än hittills identifierar de kostnader som tjänster via flera kanaler såsom digitala tjänster och rådgivning förorsakar.

3 Kommunförbundet betjänar, bevakar kommunernas intressen och utvecklar bildningstjänsterna

Kommunförbundets vision är: Finlands framgång skapas lokalt. Förbundets verksamhet bygger på starka partnerskap och nätverksbaserat samarbete. Kommunförbundet betjänar kommunerna, bevakar deras intressen och utvecklar kommunernas verksamhet tillsammans med dem. Utbildningar, nätverk, seminarier och projekt riktas till kommunerna för att stödja deras verksamhet. Läs mer om verksamheten på Kommunförbundets webbplats: kommunforbundet.fi.

Enheten för undervisning och kultur har bestående nätverk:

- Arenan för yrkesutbildning
- Nätverket för bildningsdirektörer
- Medborgarinstitutens nätverk
- Styr- och expertgruppen för jämförelsedatabasen Kouluikkuna
- Nätverket för kulturdirektörer
- Gymnasieforumet
- Nätverket för gymnasierektorer
- Nätverket för bildningsväsendets sektordirektörer
- Nätverk för direktörerna för småbarnspedagogik

4 Bildningsfrågor vid Kommunförbundet

Det bildningspolitiska programmet har utarbetats av personalen vid Kommunförbundets enhet för undervisning och kultur. De sakkunniga betjänar kommunerna, bevakar deras intressen och är aktivt med i olika nätverk och utvecklingsgrupper.

Terhi Päivärinta, direktör för undervisnings- och kulturenheten

Mari Ahonen-Walker, sakkunnig, idrott och unga

Minna Antila, jurist, juridiska frågor inom undervisnings- och kulturväsendet

Maarit Kallio-Savela, sakkunnig, yrkesutbildning

Jarkko Lahtinen, utvecklingschef, småbarnspedagogik

Karin Lassenius, sakkunnig, utbildning på svenska till 31.7.2019

Minna Lindberg, sakkunnig, utbildning på svenska från 1.8.2019

Irmeli Myllymäki, projektchef, projektet Bildningskommunens roller och stöd

Minna Puura, sekreterare, nyhetsbrevet Undervisning och kultur

Hannele Salminen, utvecklingschef, kontinuerlig inlärning och vuxenutbildning, prognostisering, högskolepolitik

Johanna Selkee, sakkunnig, biblioteks- och kulturärenden

Mari Sjöström, sakkunnig, förskoleundervisning och grundläggande utbildning

Mikko Svartsjö, forskare, jämförelsedatabasen Kouluikkuna och enhetens statistik

Päivi Väisänen-Haapanen, sakkunnig, fritt bildningsarbete och finansieringsärenden

Kyösti Värri, sakkunnig, gymnasieutbildning

.....

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14, 00530 Helsingfors
Tfn 09 7711
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi
www.kommunforbundet.fi
Helsingfors 2019